

Titel: De ved Psalmisten David beskrevne og belovede Gyldne Tider, betragtede i en Prædiken over Psalm. 85, 10 v. til Enden, holden paa den anordnede Bede- og Taksigelses-fest den 1. December 1773 for Reerslew og Rudswedbye Meenigheder

Citation: "De ved Psalmisten David beskrevne og belovede Gyldne Tider, betragtede i en Prædiken over Psalm. 85, 10 v. til Enden, holden paa den anordnede Bede- og Taksigelses-fest den 1. December 1773 for Reerslew og Rudswedbye Meenigheder", i *Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 21*, M. Hallager, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-2_021-shoot-workid2_021_007.pdf (tilgået 05. december 2021)

Anvendt udgave: Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 21

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

[↩](#)

De
ved Psalmisten David
herlig beskrevne og hellig belovede
Gyldne Tider,
betragtede i en

Prædiken

over

Psalm. 85, 10 v. til Enden,

holden

paa den allernaadigst anordnede

Bede- og Taksigelses-Fest

den 1 December 1773

for

Reerslew og Rudswedbye Meenigheder af

Friderich Randrup,

Sognepræst for bemelte Meenigheder i Løve-Herred i Siælland.

Kiøbenhavn,

Trykt hos Morten Hallager, boende paa Nørregade No. 245.

[2](#)

[3](#)

Til

Høiædle, Høivelbaarne Herre

Herr

Helm Gotthardt von Barner,

Herre til Alkestrup og Eegemark, Deres Kongel. Majestæts høibestalter Generalmajor af Infanteriet.

[4](#)

[5](#)

Naadige Herre!

Det er nu paa tredie Aar, siden det guddommelige Forsyn imod min Tanke forundte mig den Lykke at blive kiendt, og kaldet af Deres Høivelbaarenhed til

mit nærværende Embede. Den nøie Hensigt, jeg derved har den Ære at staae i til Deres Høivelbaarenhed, som Lærer i den Meenighed, der kan rose sig af Dem som et værdigt Medlem, har igien lært mig med

[6](#)

Glæde og Høiagtelse at kiende de rare Egenskaber, som pryde Deres Høivelbaarenhed:

Lyst til Guds Huus,

en spendt Agtsomhed paa Guds Ord, en aarvaagen Omhue for Deres velartede Børns grundige Underviisning i vor allerhelligste Troe, en kierlig og retsindig Opførsel mod Underhavende, og den ustraffeligste Vandel udmærke Deres

Høivelbaarenhed som Religionens sande Elsker, der i sin Kreds ikke efterlader ved Guds Naade at opfylde den Betingelse, under hvilken Herren har lovet os Gyldne Tider. Dette er et Vidnesbyrd, Sandhed byder mig at aflegge, og alle Retskafne vil stadfæste, som har den Ære at kiende Deres Høivelbaarenhed. Jeg understaar mig der-

[7](#)

for underdanigst at tilskrive Deres Høivelbaarenhed nærværende hellige Tale, som en liden Prøve paa den største Erkiendtlighed, med hvilken Deres

Høivelbaarenheds Naadesbeviisninger

imod mig altid skal vorde paaskiønnede; da disse ofte have vederqvæget mig i de Besværligheder, som i adskillige Henseende have mødt mig ved Indgang og Fremgang paa min nærværende Vei.

Endskiønt denne Tale havde den Lykke at høres da den blev holden, er dog

Deres Høivelbaarenheds Kierlighed til Guds Ord og Bevaagenhed imod mig nok til at lade mig haabe, at den derfor ikke vorder læst med Ulyst, uagtet det Ufuldkomne, som maatte findes i Fordraget.

[8](#)

Herren vor Gud og Frelser formeere daglig sin Naade til al aandelig og timelig Lyksalighed over Deres Høivelbaarenhed med Naadige Frue

og Høiadelige Familie! Han lade Dem her grønnes som en velsignet Sæd, indtil Han i en god Alderdom optager Dem som vel modne Neger i sin Tid, for at indbindes i de Levendes Knipper! Med dette hiertelige Ønske og dybeste Ærbødighed forbliver

Høiædle, Høivelbaarne Naadige Herres underdanige Tiener og troe Forbeder Forfatteren

[9](#)

Texten.

Psalm. 85, 10 v. til Enden.

Sandelig HERrens Frelse er nær hos dem, som ham frygte; at Ære maae boe i vort Land. V. 11. Miskundhed og Sandhed skal møde hverandre, Retfærdighed og Fred skal kysse hverandre. V. 12. Sandhed skal opvoxe af Jorden, og Retfærdighed see ned af Himmelen. V. 13. Herren skal ogsaa give det gode, og vort Land skal give sin Grøde. V. 14. Retfærdighed skal han lade gaae frem for sit Ansigt, og skal sætte dens Trin paa Veien.

[10](#)

Forberedelse.

Nu er det en behagelig Tid! Saaledes opmuntrer Apostelen Paulus sine Corinthier til at agte paa de Fordeele, Guds Naade havde forundt dem ved Evangelii Prædiken iblandt dem til deres Saliggjørelses Forarbeidelse. 2 Cor. 6, 2.

Apostelen sigter til den herlige Spaadom, Guds Aand gav a) om Kirkens blomstrende Lyksalighed i det nye Testamente under Christo, sit Hoved, der skulle endog i Hedningenes Landemærker stadfæste sin Throne, og

udrække sit Naades Zepter til Folk, der vare fremmede fra Israels Borger-Ret. Denne Spaadom vil Apostelen pege paa som deels opfyldt af Christo selv, deels endnu opfyldende ved hans Apostler, der førte Forligelsens Embede, som hans Sendebud, og bebudede Fred, paa Grund af hans Forsoning, baade for dem som vare nær (Jøder) og dem som vare langt fra (Hedninger). b)

Denne Tidspunkt for Guds Kirke maatte med Føie kaldes behagelig, baade i sig selv og hensigtviis til de forbigangne Tider i Kir-

a) Es. 49, 8. b) Eph. 2, 17.

11

ken. Hvad kunde, eller burde være Verden et behageligere Budskab end det vor Forsoner selv og ved sine Apostler prædikede: at den Naade-Pagt, Gud havde oprettet med faldne Syndere, var nu fuldkommen sluttet og underskrevet med Jesu Korsens Blod; at ikke allene det Folk, som havde Forjættelserne herom, men alle Folk paa Jorden, vare indlemmede i denne Freds-Pagt: At den Gield, den første Adam ved sit Syndefald blev skyldig paa egne og det hele menneskelige Kiøns Vegne, var af Christo, den anden Adam, fuldkommelig betalt, Haandskrifter indfriet, og som død og magtesløs naglet til Korset c): at intet stod nu tilbage for Mennesker til at kunde blive fuldkommen lykkelige, uden dette: at de i Troen modtog saa glad et Budskab, og i den sande Helliggjørelse beviiste deres Taknemmelighed derfor. Vel var dette Naadens Ord ikke et behageligt Budskab for den i det Onde liggende Verden, og af Ondskabs Aand beherskede Folk; men dette kan ikke falde os meere underligt, end at Tyven skyer Dagens Lys, eller den Blindfødde dømmes Solen at være et mørkt Legeme. Monne ikke derfor Lyset være yndigt, og So-

c) Coll. 2, 14.

12

lens Skin virkeligt og nyttigt? Saaledes medbragte vist nok Evangelii Forkyndelse en behagelig Tid, skjønt Selvklogskab og Laster dømte anderledes. Thi ligesom Solen efter et stormende Uveir bliver desto angænemere i sit Skin, naar den derefter giennembrøder, og en mørk Nat gjør Dagen desto kiærere i sin Ankomst: saa maatte det nye Testamentes Tid billig kaldes en behagelig Tid for Kirken og Verden.

Jødeland, som Plante-Skolen for Kirken, var ikke allene forventende men og høisttrængende til denne behagelige Tids Komme. Det levitiske Aag trykkede Kirkens Lemmer; Sandheden, som skinnede ikkuns dunkel igiennem Forbillederne, der omgav Lyset som en Lygte d), blev endnu meere formørket ved Vankundighed og Vildfarelse. Billigen kaldtes den Tid behagelig, som medbragte en fuldkomnere Frihed for Samvittighederne, og ved sit salige Lys adspredte saa fælt et Mørke. Men tænke vi paa den hedenske Verden, hvor Vantro, Laster og Ugudelighed havde bundet Mængden i det grueligste Mørke; hvor behagelig maatte ikke den Tid være, da Evangelii Naade-Soel bestraalede disse Egne, og Fredens Sendebud

d) Ps. 119, 109.

13

bebudede disse Dødsens Fanger Frihed og Glæde? Her opfyldtes Spaadommen e): See! Mørket skal skiule Jorden, og Dumhed Folkene, men Herren skal oprinde over dig, og hans Herlighed sees over dig; Hedningene skal vandre ved dit Lys, og Kongerne ved det Skin, som er opgangen for dig.

Skulle vi vel, M. E.! kunde forestille os saa behagelig en Tid i Kirken, uden at overbevises om dens Nytte for Staten selv, den borgerlige Velstands Fremvekt og en blomstrende Lyksalighed? Erfarenhed taler her Religionens Sag: den viser dennes salige Indflydelse i vor timelige Lyksalighed. Den har stadfæstet, at de Lande, hvor Christendommen har fæstet Sæde, have udmærkende Fortrin i Sæder og Regieringsform, fremfor andre, som endnu ligge i Vantroens Mørke. Den har beviist ved retsindige Christnes Exempler, at Lyksaligheden skulle endnu være større i christne Stater, dersom Lydighed imod Religionen var almindeligere, Troe og Kierlighed overflødige, end de, desverre! ere. Ja! ogsaa Frugtbarhed i det Naturlige skulle man da see kiendelig at tiltage,

e) Es. 60, 2. 3.

14

thi Forjættelsen staaer fast: Dersom I Ville lyde mig, da skulle I nyde Landets Gode f). Paa saadan Maade skulle det i en fuldkommen Forstand kunde hedde: Nu er det en behagelig Tid.

Om saadanne behagelige Tider taler Guds Aand i den anbefalede Text, som al legges til Grund for vores Betragtning i Dag. Vi

ville ved Guds Bistand tage under andægtig Overveielse de af David forestillede

Gyldne Tider.

Vi høre disse

I. herlig beskrevne,

II. hellig belovede.

Textens Forklaring.

vist er det, M. E.! til hvilken Tid David i Særdeleshed har Hensigt. Nogle Fortolkere have meent, at Psalmen i Besynderlighandlede om Messia i sin Komme, og Kirkens Lyksalighed ved samme. I dette Fald taler David i Texten om samme Tid, som Apo-

f) Es. 1, 19.

[15](#)

stelen i Indgangen kaldte den behagelige Tid; men andre have maaskee med lige saa stor Ret . holdet for, at David i en prophetisk Aand faae endnu længere frem i Tiden, sigtende til en sildigere Tidspunkt i Kirkens og Verdens Alder. Lidet opbyggeligt ville det blive Eder, M. E.! om jeg vilde anføre de Grunde, hvorpaa begge Meeninger ere bygte. Det hører ikke heller egentlig til vort Øiemærke. Det er imidlertid klart, at Psalmisten beskriver os Gyldne Tider.

Han giver os først en almindelig Beskrivelse herover i 10 v. Sandelig! Herrens Frelse er nær — at Ære maae boe i vort Land. Denne almindelige Lyksalighed kalder Guds Aand Herrens Frelse, fordi den ei kan tilskrives Menneskers eget Vid eller Flid allene, mindre en blot Hændelse, men kommer fra det algode Forsyn. Ophøielse kommer ikke af Øster eller Vester, ei heller af Ørken, men Gud er den som dømmes, han nedtrykker denne og ophøier hiin g). David taler om denne Lyksalighed, eller Frelse, som almindelig udbredet til alle Stænder; at Ære (Herlighed, Anseelse og en blomstren- g) Ps. 75, 7. 8.

[16](#)

de Lyksalighed) maae boe (ikke allene en kort Tid yttre sig, men med Varighed fæste Sæde) i vort Land (i alle Stænder) til almindelig Velstand, at andre Folkeslag maae kiende os som et besynderlig velsignet Folk, og opvækkes til, med den dybeste Ærefrygt for den Herre, fra hvem saadan Frelse er kommen, at bekiende: Denne er en Sæd, som Herren har velsignet h).

Efterat David har beskrevet os de gyldne Tider ved dette almindelige Udtryk: Ære i Landet, giver han siden i følgende Vers en nøiere Beskrivelse over disse under høie og med den østerlandske Skrive-Art passende Talemaader. Hertil hører jo unægtelig først og fornemmelig

a) At den sande Religion er herskende. Didhen synes David at sigte V. 11. Miskundhed og Sandhed skal møde hverandre, Retfærdighed og Fred kysse hinanden. David viser os Religionen baade i sit Væsen og Virkninger; naar det første beholdes i sin Reenhed, er det idel Miskundhed og Sandhed, og da bliver de sidste Retfærdighed og Fred. Det vilde blive for

h) Es. 61, 9.

[17](#)

vidtløftigt, om vi ville giennemgaae og udbrede vor Betragtning over alle Religionens Lærdomme, hver i Særdeleshed. Det er nok, vi mærke, at disse inddeeles i Troens Lærdomme og Levnets-Regler, hvilke begge under den nye Pagt (hvortil David her i Besynderlighed har Hensigt,) staae i den yndigste Overeenstemmelse, har den fuldkomneste Forbindelse med og Indflydelse paa hinanden, saa at Miskundhed og Sandhed baade i det Heele og i ethvert Stykke møder hverandre.

Ingen, Mine Venner! kunde give os saadan fuldkommen Religion til Troens Regel og Levnets Forskrift uden Gud selv; Kiød og Blod, vor egen indskrænkede og ved Synden formørkede Fornuft, kunde ikke aabenbare os den uendelige Guds herlige Væsen og naadige Villie, Derfor røbe de Religioner deres Falskhed, og betydelige Mangler i Troens og Sædernes Lærdomme, som præke Dyd uden Naade, eller Naade uden Sandhed. Jesus, den eenbaarne Søn i Faderens Skiød, vor allerhelligste Religions guddommelige Stifter, har sat begge Deelee i det klareste Lys. Loven er given ved Mosen, men Naade og Sandhed (just dette staaer i Texten,) er bleven ved

[18](#)

Jesum Christum i). Han har lært os at kiende Gud i sit Væsen, som idel Kierlighed og Maade. Han har viist os sig selv, som Naadestolen, hvor Gud i Forsoningen har beviist sin Sandhed k), og herliggiort sin

Barmhertighed mod Syndere, til hvilken de i Troen have at vende sig paa den sande Omvendelses Vei, der begynder fra en ydmyg Bodfærdighed, og fuldendes i daglig Helliggjørelse eller Fremgang i Retfærdighed og Sandheds Hellighed I). Her møder Miskundhed og Sandhed hinanden. Naadens Ord opmuntrer og giver Kraft til Sandhed og et retskaffent Væsen; Sandhed og Retskaffenhed henter Bevæggrunde og Kraft af Naaden, og begge Deelee staae i den behageligste Overeenstemmelse.

Hvor Religionens Væsen saaledes beholdes reent, der savnes heller ikke dens velgjørende Virkninger. Retfærdighed og Fred skal kysse hverandre, d. e. staae i det nøieste Baand uadskillelig foreenede; thi Naadens Ord, i Troen modtaget, tilbringer Syndere en fuldkommen Retfærdighed for Gud, og denne virker den ædle Fred med ham i en god

i) Joh. 1, 17. k) 2 Cor. 1, 20. l) Eph. 4, 21.

19

Samvittighed; glæder Hiertet i Betragtning af den frie Adgang til de aandelige og evige Fordeele, og gjør den Troende til Retfærdigheds Tiener i en hellig Vandel m). Salige ere de Siæle, som kiende denne guddommelige Religion i sit Væsen, og erfarer den i sine Virkninger! Men just derfor skal og maae den foredrages i sin Reenhed og rette Sammenhæng, hvortil hører duelige og redelige Lærere, der baade have rigtige Indsigter og redelige Hensigter, forstaae at deelee Sandheds Ord rettelig, og bevare Troens Hemmeligheder i reene Samvittigheder n).

Et Land og et Folk maae rose sig af nok saa store Fordeele i det Naturlige og Borgerlige, dersom det mangler den sande Religion, da fattes det væsentlige i Lyksaligheden. Hvad Glæde har den Blinde i Ligning med den, som har Øiets Lys til Ledsagelse, hvorved han vandrer sikker, og kan med Beqvemmelighed udrette sine Handeler? Ikke allene Hedningene ere i dette Stykke at beklage; men og de Folk, som have en forfalsket Religion, hvori visse væsentlige Grundsandheder formørkes af Vildfa- m) Rom. 5, I. C. 14, 17. 18. n) 2 Tim. 2, 15. 1 Tim. 3, 9.

20

relse. Kunde endskiønt nogle iblandt disse finde Livets Vei ved en rigtig Dom imellem det Sande og Falske; hvor møisommelig vandre de ikke ved at arbeide sig igiennem Tvivl og Fordomme, som Opdragelsen har givet Myndighed, og Vanen hæftet saa dybt i Sindet, at de ikke lidet vil foruroelige dem i en moden Alder, naar de med Upartiskhed ville opsøge Sandheden? Det er derfor vist, at ligesaa stort et Fortrin den har, som ved Dags Lys kan gjøre sin Gierning, frem for den, som i Tusmørket arbeider, saa kiendelig er deres Fordeel, frem for hines, som fra de spæde Aar i Kirkens Skiød kan opføres med Evangelii reene Melk, og smage der Guds gode Ord til aandelig Styrke og Fremvext i Troe og Kierlighed.

Er det da, M. E.! en ond Tid, naar de, som undervise, enten made tie Sandhed o), eller kuns tale halv Sandhed, da er det vist en gylden Tid, naar den sande Religion hersker, og Herrens Kundskab er udbredet i et Land. Der ere Syndere uundskyldelige i deres Kundskab; thi det siges dem, hvad Herren kræver af dem, og de have de kraftigste

o) Amos 5, 13.

21

Raadekald til Omvendelse. Dersom jeg ikke var kommen, og havde talet til dem, da havde de ikke Synd, men nu have de ikke et Skin at aarsage deres Synd med p). Her, i den sande Kirkes Skiød, behøver ingen aandelig Hungrig at sukke forgieves om Siæle-Føde: thi Ordets Manna falder saa overflødig for enhver, som vil opsanke, at en Troende med David skal bekiende: Mit Begger flyder over q).

Psalmisten gaaer nu videre i Beskrivelsen over de gyldne Tider. Til disse hører fremdeles:

b) At Viisdom giver, og Retfærdighed beskytter, Lovene. Statens Lyksalighed, Mine Venner! hviler paa tvende Hoved-Piller: Religionen i sin Reenhed, og gode Love i deres Virksomhed. Religionen baner Vei for Lovene, og disse maae igien beskytte hiin. Sandhed, siger David v. 12, skal opvoxte af Jorden, og Retfærdighed see ned af Himmelen. Psalmisten

laaner her et Billede tagen af Plante-Riget, forestillende den gjørlige Sandhed dvs. Dyden

p) Joh. 15, 22.

q) Psalm. 23, 5. coll. Es. 55, 1.

22

som en yndig Vext under en frugtbar Himmel-Egn. Og hvorvel passer dette? Dyd og Retskaffenhed kommer

sandelig ikke af sig selv iblandt et Lands Indbyggere, men maae, som en kostelig Plante, opelskes ved Religionen, beskiermes ved gode Love, som ere dannede i Viisdommens Skole, efter Tidens, Folkets og Landets Beskaffenhed, men Lovene maae og gøres virksomme ved Retfærdighed, der maae ligesom see ned af Himmelen, for at kunde ved Belønning, som en opvarmende Soel, fremlokke Dyd og Flittighed, og ved Straf, som en kold Norden, standse Laster og Ondskab i sin Fremvekt til den gode Sæds Skade og Undergang. Mærkelig siger David: Retfærdighed skal see ned af Himmelen; uden

Tvivel for at vise os dens høie Oprindelse og vigtige Indflydelse i Verdens Bestyrelse, at ligesom Retfærdighed og Dom er Guds Thrones Befæstelse r), saa maae denne ogsaa stadfæste Fyrsternes Regimente. Hos Herren er Retfærdighed en uforanderlig Egenskab i det Heeles Bestyrelse; men den nærmeste Himmel, af Hvilken Retfærdighed maae see ned, er de Mægtiges Throner, hvor disse, som

r) Psalm. 89, 15.

[23](#)

den usynlige Guds synlige Billeder, sidde, for at bære Sverdet til Dydens Trøst og Lasternes Skræk s).

Uordentlig gaaer det til, naar hver Mand gjør, hvad ham godt synes t); og Billighed fornærmes, hvor ildetænkende Fyrster forvalte det Almindelige. Det første føder Forstyrrelse og det sidste Fortrykkelse. Det bliver derfor en uskatteerlig Velgierning, naar Gud velsigner et Land med retsindige Regenters som i

Religionens Skole ere dannede til sande Menneskevenner, oplyste om deres Pligter mod Gud og Folket, afpasse Lovene ikke efter uordentlige Begierligheders daarlige Regel, men i Hensigt til det Heeles Beste, og med en ubøjelig Retfærdighed vedligeholde dem i deres Kraft, at

Retfærdighed kan gaae frem for deres Ansigt, og efterlade sine ærværdige Spor i Landet, til Folkets Lyksalighed v. 14. En viis Konge adspredde de Ugudelige og lader føre Hiulet over dem u).

Under saadanne Regentere kan Sandhed s) Rom. 13, 4. t) Dom. 6, 17. 6. u) Ordspr. 20, 26.

[24](#)

Lovenes Skyts. Sædernes Opsynsmand tør uden Skye ivre imod Laster og Misbrug, redelige Patrioter tale Sandhed til Sædernes og Tænkemaadens Forbedring. Hyklerin kan ikke længe holde sig skiult; og Ondskab bliver som et utidigt Foster, der ikke har seet Solen v). Saadant et Folk bliver da ikke allene lykkeligt i sig selv; men ogsaa ærværdigt for andre Nationer, som vil holde sig det for en Lykke at have dets Venkab. See en David og Salomo paa Israels Throne! strax kappes Naboerne om at begiære Freds-Pagt med dette Folk, som i Religion, Konster, Handel, Vælde og Rigdom bragte sin Anseelse til en sielden Høide. Ja! et langtfra liggende Land vidste at tale herom, og dets mægtige Beherskerinde lod sig ikke af Reisens Besværlighed afholde fra selv at kunde betragte og beundre dette Folks Lyksalighed z).

Saaledes har da Psalmisten beskrevet os gyldne Tider, da Naade og Sandhed lyser i Kirken, Viisdom og Retfærdighed beklæder Thronen. Men endnu har han et vigtigt Stykke tilbage, som hører til et Lands Lyksalighed:

v) Psal. 58, 9. z) 1 Kong. 10.

[25](#)

c) At Velstand og Frugtbarhed blomstrer i Landet. Herren, synger David, skal give det Gode. Ligegyldigt bliver det, om vi tage det Gode, som her staaer, hensigtsviis til det foregaaende, da det kan oversættes: (grt.) Herren skal give dette Gode, nemlig: den sande Religion og et viis Regimente; eller ogsaa vi forklare det om alt Godt i Almindelighed. Det synes ellers ikke ugrundet, da David forbinder denne Sætning med følgende: Landet skal give sin Grøde; at her sigtes til den Forjættelse, Herren gav sit Folk æ): Herren skal lade blive dig tilovers, dig til gode, af dit Livs Frugt og af dit Fæes Frugt og af dit Lands Frugt. Herren skal oplade for dig sit gode Liggendefæe, nemlig Himmelen, og give dit Land Regn i sin Tid, og at velsigne al din Haands Gierning, og du skal laane mange Folk, og ikke tage til Laans. Her loves jo en blomstrende Lyksalighed, og beskrives os en almindelig Velstand og gyldne Tider for et Land.

Naar Indbyggernes Antal, der er Regentens Ære ø) og Landets Styrke aa), for-

æ) 5 Mos. 28, 11. 12. ø) Ords. 14, 28. aa) Ps. 127, 5.

[26](#)

meeres — naar Næringsmidlerne blive mange og lette ved Havets Velsignelser, Creaturerens Mængde og Markfrugternes Overflødigdhed — naar nyttige Forsøg lykkes til det almindelige Beste — naar Handel og Vindskibelighed tilbringer Landet og Staten Rigdomme, at den ikke allene kan bestride sine Udgifter, uden at

betyngte Indbyggerne med trykkende Skatter, men endog gjøre andre Nationer til sine Skyldnere — Hvad feiler da ydermeere i et Lands Velstand og borgerlige Lyksalighed? I saadan et Land maae man sige, som Peder paa Forklarelsens Bierg sagde: Herre! her er godt at være!

Men, Mine Venner! monne disse gyldne Tider allene være et Foster af en levende Indbildningskraft, eller kuns at anses som et smukt Digt? Intet mindre; Thi som de ere af Guds Aand herlig beskrevne, saa ere de ogsaa

II. Hellig belovede, som en Naades Forjættelse, a) med en fuldkommen Vished i Henseende til Gud. Derfor begynder Psalmisten Beskrivelsen over den lyksalige Tid, han i Aanden forudsaae, med den dyreste Eed: Sandelig Herrens Frelse er nær.

[27](#)

Vi maae her sige med Apostelen i en anden Henseende: Da Gud vilde vise sit Raads Uforanderlighed, satte han en Eed derimellem bb). Desforuden er det mærkeligt, at den ganske Forjættelse anføres i den forbigangne, i Steden for den tilkommende Tid, for at vise os Visheden i disse Naadeløfter, hvilke egentlig i Guds Aands Sprog lyde som opfyldte: Miskundhed og Sandhed har Mødt hverandre o. s. v.

Ingen større Vished kan have, end denne; thi vi have her ikke at gjøre med afmægtige og ustadige Mennesker, men med den almægtige, naadige og sanddrue Gud, som holder Love evindeligt cc). Alle Guds Egenskaber ere os Borgen for, at hans Naadeløfter ikke skal blive uopfyldte. Hans faderlige Hiertelav, viist os i hans eenbaarne Søns Opofrelse til vores Frelse, lader os ikke tvivle paa hans Kierlighed i det øvrige til vores Beste. Sparede han ikke sin egen Søn; men gav ham hen for os alle, skulle han ikke ogsaa skienke os alle Ting naadelig med ham? dd) Guds kiærligste Villie er ikke indskrænket inden

bb) Ebr. 6, 17. cc) Psalm. 146, 8.

dd) Rom. 8, 32.

[28](#)

ville Grændser; men hans ævige Viisdom og Almagt sætter ham til alle Tider i Stand til at udføre sine Beslutninger med den fuldkomneste Frihed. Vor Gud er i Himmelen, han gjør alt hvad ham behager ee) Hans Sandhed og Retfærdighed forsikrer enhver Troende, at ikke et af Guds gode Ord, som han har talet over den, skal falde paa Jorden, men i alle Stykker vise sig at være Ja og Amen i Christo. Paa Guds Side staaer da intet tilbage, at jo de gyldne Tider skal komme; men vi maa mærke, at de loves

b) under hellige Vilkaar, i henseende til os. Sandelig synger David, Herrens Frelse er nær hos dem, som ham frygte. Disse kalder Psalmisten i det foregaaende

Vers Guds Folk og hans Hellige til hvilke han vil tale Fred. En sand Gudsfrygt er Veien til Lyksalighed. Troen modtager Guds Forjættelser, Kiærlighed udøver hans Befalninger. Dette er hans Bud, at vi skal troe paa hans Søns Jesu Christi Navn og elske hverandre ff). Under dette Vilkaar lover Herren os Gyldne Tider. Saa sagde Herren vor Gienløser, Israels Hel-

ee) Psalm. 115' 3. ff) 1 Joh. 3, 23.

[29](#)

lige: Jeg er Herren din Gud, som lærer dig hvad nytteligt er, som fører dig paa Veien du skal gaae paa. Gid du vilde lyde mine Bud, da skulle din Fred være som Floden og din Retfærdighed som Havets Bølger. Din Sæd skulle være som Sand og dit Livs Afkom som Steene derudi, hvis Navne skal ikke udrøddes fra at være for mit Ansigt. gg).

Under andre Betingelser, eller uden dette Vilkaar, kunde Herren ikke, i Følge sin Retfærdighed, love Mennesker gyldne Tider, ligesaa lidet som de paa anden Maade kunde være tient med dem. Gud kan ikke nægte sig selv; Han maae yttre sin retfærdige Mishag i Religionens Foragt ved at bortflytte Lyset fra et uskiønsomt Folk, og give sit Riges gode til andre, som vil bære dets Frugter hh). Han maae straffe et Folks Utaknemmelighed mod gode Regentere ved at give det Behærskere i Vrede. Han maae hjem søge sine timelige Gavers Misbrug, eller Ringagtelse, ved at lade Havet fortørres, Træerne vansmægte, ii). Qvæget sukke og Sæde Kor-

gg) Es. 48, 17. 18. 19. hh) Matth. 21, 43.

ii) Nahum 1, 4.

[30](#)

nene raadne under deres Jordklimper kk) Men lad os end sætte. M. E! at Gud vilde give et fordærvet Folk bestandig Lykke og frugtbare Tider. Skulle ikke dets Synde-Sikkerhed blive større, dets Frekthed kiendeligere derved? Og hvad blev da Følgen omsider deraf? Flere Sieles Forførelse og Forargelse, og en desto haardere Dom for Overtræderne — Heraf see vi, at den Betingelse, under hvilken Herren lover gyldne Tider, er den billigste og fornødneste, at vi skulle frygte ham med en sønlig Lydighed, altid i Ydmyghed erkiende hans Fader-Ret; med Troeskab og Taknemmelighed behandle hans Gaver, i det Aandelige, og Legemlige. Thi da skal Herren byde Velsignelsen at være i vore Lader og alt det, vi udrekke vor Haand til II).

Festens Hensigt, Elskeligste Tilhørere! som vi i Dag helligholde, er Eder allerede afvigte Søndag bleven bekjendtgiort, da I tillige ble- kk) Joel 1, 17. 18. II) 5 Mos. B. 28, 8.

31

ve opmuntrede at møde med ydmyge og taknemmelige Hierter for Guds store Velgierninger imod Kongen og Landet — I erindre vel, at jeg tilforn, da vi med Glæde bar vore Neger, og indsamlede Velsignelsen af Ageren i vore Lader, har forelagt Eder de Pligter, samme paalegger os, at vi med Mund og Hierte prise Herren, og anvende hans Gaver paa en ham velbehagelig Maade.

Det er denne Foræring vor allernaadigste Konge ved Festens Anordning gjør til os og alle sine kiere Undersaatter, at vi med Ham ofre Lysenes Fader, fra hvem al god Gave kommer heroven ned, vores oprigtige Taksigelse for alle Ting i vor Herres Jesu Christi Navn; og med Alvorlighed beslutte os at tiene Herren.

Derved kunne vi med Vished forsikre os Velsignelse i vore Handeler, Varighed i vore Fordele: Religionens Sandhed iblant os, en naadig Regiering over os, Lande Plagers Afvendelse fra os, Fred omkring os, og Føde for os til Ophold og Vederqvægelse Ja! hvad endnu maatte fattes hos os i gyldne

32

Tider, skal da Herren efter sin Herligheds Riigdom opfylde ved sin Velsignelse til Landets Faders vise og kierlige Anstalter, at de Byrder, som endnu trykke os, maae vorde hævede og Ære boe i vort Land,

Amen!